

Arkivsaknr:	2017/922
Arkivkode:	
Saksbehandler:	Helge D. Akerhaugen

Saksgang

Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

20.02.2018
06.03.2018

Etablering av nytt interkommunalt sekretariatselskap og revisjonsselskap i Nordland

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Gildeskål kommune sammen med øvrige kommuner, tar initiativ til gjennomføring av et eiermøte i Salten kommunerevisjon IKS på nyåret 2018. Nordland Fylkeskommunes initiativ til etablering av nytt revisjonsselskap ønskes debattert opp mot en alternativ intern strategiprosess. Gildeskål kommunestyre gir ordføreren mandat til å representere kommunens syn på eiermøtet.
2. Gildeskål kommune stiller seg positiv til å vurdere alternativer til dagens ordning med sekretariat for kontrollutvalgene i Salten. Alternativer til dagens organisering må utredes. Utredning organiseres gjennom rådmannsutvalget i Salten regionråd. Salten kontrollutvalgsservice trekkes inn i utredningen og den enkelte rådmann gir sin anbefaling innen utgangen av 2018.

Vedlegg

- 1 Særutskrift Invitasjon fra Nordland fylkeskommune til å delta i etablering av nytt interkommunalt sekretariatselskap
- 2 Særutskrift Invitasjon fra Nordland fylkeskommune til å delta i etablering av nytt interkommunalt revisjonsselskap
- 3 Saksprotokoll fra Kontrollutvalget vedr revisjonsselskap

- 4 Saksframlegg fra Kontrollutvalget vedr revisjonsselskap
- 5 Invitasjon fra Nordland fylkeskommune

Bakgrunn for saken:

Saken gjelder fremtidig organisering av kommunens revisjonstjeneste og hvordan sekretariat for kontrollutvalget skal organiseres.

Gildeskål kommunes revisjonstjeneste er organisert som et interkommunalt selskap etter IKS-loven; Salten kommunerevisjon IKS. Hovedkontoret ligger på Fauske og selskapet har avdelingskontor i Bodø. Det er ca 10 ansatte i selskapet som utfører revisjon for 9 Saltenkommuner med hjemmel i kommunelovens § 78.

Gildeskål kommunes sekretariatstjeneste for kontrollutvalget, Salten Kontrollutvalgsservice, er organisert som et interkommunalt samarbeid. Samarbeidet har en ansatt og kontorstedet er Inndyr. Sekretariatslederen utfører tjenester for kontrollutvalgene i 9 Saltenkommuner med hjemmel i kommunelovens § 77.

Nordlands Fylkeskommune har i brev av 4.juli d.å. invitert kommunene i Nordland til å delta i arbeidet med å etablere nytt interkommunalt sekretariatsselskap og revisjonsselskap i Nordland. Invitasjonen er sendt til de respektive interkommunale sekretariatsselskaper i Nordland.

Salten kontrollutvalgsservice har lagt frem saken til kontrollutvalget i Gildeskål kommune for vedtak. Kontrollutvalget fattet i møte 01.11.2017 slik innstilling til kommunestyret:

“ Gildeskål kommune stiller seg positiv til Nordland fylkeskommunes invitasjon til å delta i arbeidet med å utrede et nytt interkommunalt revisjonsselskap i Nordland”

I kommunestyrets møte ble protokollen referert. Kommunestyret merket seg kontrollutvalgets vedtak og gjorde selv slikt vedtak den 22.11.2017 i sak 63/17:

“ Saken sendes til rådmannen for saksutredning”

Vurdering:

Kontrollutvalget velges iht. kommunelovens §77, av kommunestyret selv. Oppgaven er å føre løpende tilsyn med den kommunale forvaltningen. Med hensyn til sekretariat for kontrollutvalget er dette hjemlet i kommunelovens § 77, nr. 10 der det heter at kommunestyret skal sørge for sekretærbistand til kontrollutvalget. Sekretærbistand kan løses på flere måter.

Kommunenes revisjonsordning velges på annen måte. Det også her er kommunestyret som selv, men etter innstilling fra kontrollutvalget, avgjør om kommunen skal ansette egen revisor, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon, eller inngå avtale med annen revisor

(kjøpe tjenesten). Dette er regulert gjennom kommunelovens § 78, nr. 3. og 4.

Av dette konkluderer rådmannen med at saksbehandlingen må hensynta at kommunestyrets valg av sekretærordning for kontrollutvalget og valg av revisjonsordning burde vært håndtert i to adskilte saker og prosesser. Etter det rådmannen ser av initiativet til Nordland Fylkeskommune og den lokale oppfølgingen, er dette ikke gjort tydelig.

Rådmannen har en generell utredningsplikt etter kommunelovens § 23, nr. 2. Med denne som utgangspunkt, med kommunestyrets klare vedtak den 22.11.2017 og med presiseringen i kommunelovens § 77, nr 6. der det heter at før kontrollutvalget rapporterer resultatene av sitt arbeid til kommunestyret, skal den ha vært forelagt administrasjonssjefen til uttalelse, forsøker rådmannen i denne saken å belyse realitetene uten å avvente utredningen om nytt selskap for revisjon og nytt selskap for sekretariat (for kontrollutvalget).

Nordlands Fylkeskommune har gjennom vedtak 79/17 og 80/17 i fylkestinget, gitt en anbefaling om at Nordland Fylkeskommune, og kommunene i Nordland setter i gang en utredningsprosess med intensjon om å finne en felles revisjonsordning, og en felles sekretariatsfunksjon for revisjonstjenestene for fylkeskommunen og kommunene i Nordland.

Å vurdere en større revisjonssammenslutning har vært gjort tidligere. Da vurderte man sammenslåing av enhetene Salten Kommunerevisjon IKS, Indre Helgeland kommunerevisjon og Ytre Helgeland kommunerevisjon, i en felles enhet gitt arbeidstittel «Nordland Revisjon». Det ble ikke gjennomført av ulike årsaker. I ettertid har flere kommuner, spesielt på Helgeland, valgt å gå ut i markedet og inngått revisjonsordning med private.

Salten Kommunerevisjon IKS har, sammen med Ytre Helgeland, og Lofoten Kommunerevisjon gjort følgende likelydende vedtak på den nye invitasjonen som er kommet gjennom fylkestingets vedtak:

«Under forutsetning av at Nordland Fylkeskommune velger å satse på et felles interkommunalt revisjonsselskap fremover, ønsker styret å gi uttrykk for følgende:

Salten kommunerevisjon IKS er intressert å bli en del av en slik ordning. Styret mener at etablering av en konkurransedyktig offentlig alternativ er viktig med hensyn til behovet for kompetansekrevene arbeidsplasser i fylket. En slik etablering vil etter vårt skjønn sikre deltagerkommunene og fylkeskommunen revisjonstjenester av høy kvalitet til en riktig pris, og vil heller ikke avskjære en annen løsning i fremtiden. En senere konkurranseutsetting vil alltid være mulig.

Salten kommunerevisjon IKS sin vilje til å bli en del av et felles interkommunalt revisjonsselskap med nedslagsfelt i Nordland fylke, er selvsagt betinget av våre deltagerkommuner for sin del fatter de nødvendige vedtak som gjør en slik integrasjon mulig.

Innholdet i vedtaket sendes til kontrollutvalgene Salten og kontrollutvalget i Nordland fylkeskommune».

Rådmannen tolker at vårt felles interkommunale selskap er positiv til etablering av et nytt og stort offentlig eid revisjonsselskap for hele Nordland. I all hovedsak slutter man seg til Nordland Fylkeskommunes argumentasjon for en samling av både revisjon og sekretariatsfunksjonen i en større enhet.

Hovedargumentene er at de vurderer det er driftsmessige utfordringer i små og mellomstore revisjonsenheter.

- Fagmiljøer som er sårbare for gjennomtrekk
- Manglende attraktivitet i kampen om de beste kandidatene
- Konkurransedyktighet når det gjelder kostnader
- Kundegrunnet er ofte begrenset
- Det er vanskelig å tiltrekke seg nye kunder

I tillegg nevnes at prosesser om evt. fremtidige endringer i kommunestruktur etter hvert vil stille enhetene ovenfor nye rasjonaliseringskrav der de minste enhetene i beskjeden grad vurderes å ha mulighet til å realisere stordriftsfordeler samtidig med at det ytes en fullverdig og forsvarlig revisjonstjeneste.

Rådmannen forholder seg til at både fylkeskommunen og vårt interkommunale selskaps styrer stiller seg positive til å utrede mulighetene for å samle revisjonsressursene i en større offentlighet enhet, og helst en enhet som kunne favne alle Nordlandskommunene. Det bemerkes at selskapenes styre tar alle forbehold om at vedtakene er betinget av eierkommunenes tilslutning, og at disse er villig å gjøre de respektive vedtak for å få til en slik integrasjon.

Rådmannens uttalelse i saken henger sammen med den erfaringen man har med dagens revisjonsordning, og tar utgangspunkt i vårt perspektiv som medeier.

Kommunene i Salten har i dag et felles samarbeid gjennom et interkommunalt selskap, Salten Kommunerevisjon IKS. Det spørsmålet eierkommunene etter rådmannens vurdering bør stille, er:

Er fordelene ved opprettelse av et nytt og større selskap så vesentlige at det er verd å avvikle ordningen som kommunene har bygget opp over år?

Sett fra et administrativt ståsted fungerer dagens revisjonsordning tilfredsstillende. Rådmannen mener også at det er en vesentlig verdi i den lokalkunnskapen vårt selskaps ansatte har og representerer. Rådmannen opplever ikke at selskapet gjennom sitt samarbeid med kommunene, har uttrykt at selskapet er spesielt sårbart og at dagens organisering og størrelse representerer en vesentlig risiko for kvaliteten i revisjonen.

Rådmennene i Salten har hatt en uformell drøfting av sakern. Her fremkom heller ikke manglende kvalitet eller leveranseevne som tilsier at vi per i dag ser nødvendighetene av en alternativ løsning for vår revisjonstjeneste.

Saltenrådmennene kan per i dag heller ikke se dokumentert, men kun forventet, at en ny felles løsning for hele Nordland vil gi en økonomisk gevinst for kommunene.

Erfaringsmessig vil en utvidet enhet kreve større administrative ressurser til å koordinere. Administrasjonen vurderer at det vil være utfordringer knyttet til lokalisering, utgiftsnøkler, etablerte pensjonsforpliktelser i dagens selskaper m.v som vil bidra til vesentlige transaksjonskostnader knyttet til opprettelsen av et nytt selskap. Videre er det ikke usannsynlig at man over tid vil oppleve sentralisering av tjenestene. Det vil i neste omgang kunne bidra til større reiseutgifter og mindre lokal kunnskap om hver enkelt kommune i et langstrakt fylke som Nordland.

Saltenkommunene har i de senere år arbeidet med en felles eierskapsstyring. Vi har i fellesskap fått vedtatt en eierskapsmelding, og har etter hvert begynt å få en hvis grad av trening med eierstyring på et regionalt nivå. Rådmannen opplever at vi har et stykke vei å gå i forhold til de selskaper vi allerede har, men en større enhet, på fylkesnivå, vil utvilsomt utfordre oss i forhold til denne tematikken. Det er sannsynlig at det enkelte kommunestyre vil merke større avstand til sitt eget selskap og at eierstyringen blir mer utfordrende.

Med en viss kunnskap om situasjonen for resten av fylket er det rådmannens vurdering at et felles selskap for hele Nordland er usannsynlig. Per i dag eksisterer det tre IKS løsninger, to § 27 samarbeid, fem kommuner med private revisorer, og en kommune som har egen revisjon internt. Rådmannen stiller spørsmål om tiden er moden, eller om man heller ikke skulle ha en intern strategidebatt blant dagens eiere av Salten kommunerevisjon IKS og herunder ta opp hvilken holdning man skal ha til at eventuelle andre kommuner (hva med Rødøy for eksempel?) og fylkeskommunen kan slutte seg til eksisterende selskap.

Det understrekes at initiativet fra Nordland Fylkeskommunes kun er en invitasjon til en utredning. Fra anbefalingene som kommer fra fylket selv, og fra behandlingen i styrene i selskapene er det likevel sannsynlig at det blir en utredning. Dette har rådmannen ingen kommentarer til.

Om sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalg.

Å vurdere alternativer til dagens samarbeid om sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalgene i Salten har rådmannen en mer åpen holdning til. Her opplever også rådmannen, ut fra lovmessig nevnte utredningsplikten, å ha en rolle. I denne saken har også kontrollutvalget fremmet sak med innstilling til kommunestyret. Kontrollutvalget behandlet dette i sitt møte den 01.11.2017 og vedtok slik innstilling til kommunestyret:

“ Gildeskål kommune stiller seg positiv til Nordland fylkeskommunes invitasjon til å delta i arbeidet med å etablere et nytt interkommunalt sekretariatselskap i Nordland”

Kommunestyret behandlet saken i møte den 22.11.2017 i sak 62/17 og gjorde slikt vedtak:

“ Saken sendes til rådmannen for saksutredning”

Rådmannen ønsker på dette området å inngå i et utredningsarbeid og det er også ønskelig med aktiv deltakelse fra Salten kommunerevisjon. Her er lovgrunnlaget annerledes enn for revisjonsordningen og kontrollutvalget er ikke den instansen som skal innstille til kommunestyret om hvilken ordning den enkelte kommune skal ha. Rådmannen opplever at det velfungerende Saltensamarbeidet, i hovedsak organisert gjennom Salten Regionråd og gjennom kommunenes felles Eiermelding, er et godt utgangspunkt for å ta initiativ til en egen utredning på dette området.

Konklusjon:

Både hva angår organiseringen av fremtidig revisjonsordning og hva angår organiseringen av sekretariatsfunksjonen for kontrollutvalg, anbefaler rådmannen at kommunen, i samarbeid med dagens eiere og samarbeidsparter og i samråd med Salten kommunerevisjon IKS og Salten Kontrollutvalgsservice, tar et eget initiativ til å avklare hvilke ordninger vi vil ha for fremtiden.